Овсюк Н. В.,
доктор економічних наук, професор;
Падалка А. М.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) представляють собою правила, за якими компанії в усьому світі формують власні фінансові звіти. Вони допомагають зрозуміти, скільки компанія заробляє, скільки має боргів і який у неї фінансовий стан. Це важливо, тому що усі можуть зрозуміти, чи варто співпрацювати з цією компанією. Україні це також треба, щоб мати можливість залучати інвестиції та бути частиною світового ринку [1].

В Україні МСФЗ почали впроваджувати ще з 2000-х років. Спочатку це було добровільно. Тобто, компанії, які хотіли працювати з міжнародними партнерами, могли самі обрати, чи використовувати ці стандарти. Але з 2006 року деякі підприємства, наприклад банки, почали застосовувати їх обов'язково. З 2011 року правила МСФЗ стали обов'язковими для великих компаній, які співпрацюють із іноземцями [2].

Основні принципи МСФЗ такі:

- інформація у звітах повинна бути правдивою;
- звітність має бути зрозумілою для всіх;
- звіти мають бути складені однаково кожного року;
- фінансові дані не повинні бути прикрашені чи змінені;
- потрібно оцінювати все за реальною вартістю, а не вигаданою [1].

У нас в Україні бухгалтерія була іншою, тому перехід на МСФЗ був складним. Багато бухгалтерів не знали, як працювати за новими стандартами, не було необхідних програм, а закони не завжди відповідали міжнародним вимогам. Але держава почала створювати нові закони, проводити навчання для бухгалтерів, щоб допомогти їм розібратись [3].

Попри труднощі, впровадження МСФЗ дало позитивні результати:

- компанії стали прозорішими для інвесторів;
- легше залучати міжнародні інвестиції;
- зросла довіра до українських компаній з боку іноземних партнерів [2].

Наприклад, великі компанії, такі як "Нафтогаз України" та "Укрзалізниця", використовують МСФЗ, бо працюють з міжнародними партнерами. Це дозволяє їм бути зрозумілими та надійними для інвесторів і партнерів з інших країн [5].

Не тільки в Україні були проблеми з переходом на МСФЗ. В країнах, таких як Грузія, Казахстан та Молдова, також були труднощі, пов'язані з навчанням бухгалтерів і старими законами. У країнах ЄС це все зробили набагато раніше, тому процес був простіший [4].

Хоча МСФЗ в основному стосуються великих компаній, навіть малий і середній бізнес може виграти від їх впровадження. Для таких компаній існують спрощені правила – МСФЗ для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП). Це допомагає підприємцям бути зрозумілими для партнерів і залучати інвестиції [1].

Зараз в Україні все більше університетів пропонують навчання за МСФЗ. Також є міжнародні сертифікати, як-от ACCA, які визнаються у всьому світі. Це дозволяє українським бухгалтерам і фінансистам отримати міжнародну кваліфікацію і працювати в інших країнах [5].

Впровадження МСФЗ в Україні стало важливим кроком для інтеграції української економіки в глобальний бізнес-простір. Це допомогло підвищити прозорість та зрозумілість фінансових звітів українських компаній, що покращило довіру з боку міжнародних інвесторів. Завдяки МСФЗ стало легше залучати іноземні інвестиції та співпрацювати з міжнародними партнерами.

Незважаючи на складнощі на початку, такі як відсутність необхідних програм і недостатньо підготовлені кадри, Україна почала адаптувати свою бухгалтерію до міжнародних вимог. Створення нових законів та навчання фахівців допомогло вирішити багато проблем.

Для малого та середнього бізнесу існує спрощена версія МСФЗ, що дозволяє підприємствам підвищити свою прозорість і зростити шанси на залучення інвестицій.

Проте ще є багато роботи, щоб повністю адаптувати український бізнес до міжнародних стандартів. Потрібно продовжувати працювати над удосконаленням законодавства, підтримкою малого бізнесу та підвищенням кваліфікації бухгалтерів. Загалом, перехід на МСФЗ позитивно впливає на українську економіку та допомагає країні стати більш конкурентоспроможною на міжнародному ринку.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності : навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько, С. Р. Яцишин, Н. Г. Мельник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 389 с.

2. Роєва О. С., Шепелюк В. А. Вплив міжнародних стандартів фінансової звітності на розвиток національних систем обліку та звітності України. Вчені записки : зб. наук. пр. Київ : КНЕУ, 2024. Вип. 36. С. 138–148.

3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами) від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text

4. Мінфін України – офіційні роз’яснення щодо впровадження МСФЗ. URL: www.mof.gov.ua

5. ACCA Ukraine, звіт про впровадження МСФЗ у Східній Європі, 2021. URL: www.accaglobal.com